

PARAGRAAF B. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICIBEHEERSING

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op het weerstandsvermogen en de mate waarin de organisatie de belangrijkste risico's onder controle heeft.

In 2017 zijn de doelstellingen en uitgangspunten van het risicobeleid vastgesteld. Hierin is ook aangegeven op welke wijze we risico's managen, in het bijzonder hoe we hierover rapporteren.

Deze paragraaf geeft inzicht in

- Weerstandsvermogen: de mate waarin de gemeente in staat is om risico's van materiële betekenis te kunnen opvangen, zonder te hoeven ingrijpen in de normale bedrijfsvoering.
- Risico's: de afwijking van een doelstelling als gevolg van het optreden van een onzekere gebeurtenis. Van strategische risico's worden opgenomen: de omvang en de getroffen beheersmaatregelen en de ontwikkelingen hierin.
- Weerstandscapaciteit: toelichting op omvang en ontwikkeling van de vermogenscomponenten en andere bronnen die dienen om de risico's op te vangen.
- Financiële kengetallen: conform de BBV is een basisset financiële kengetallen opgenomen.

1. Risicomanagement

De raad, het college en het management zijn ervan bewust dat adequate risicobeheersing onderdeel is van "good governance" en bijdraagt aan het "in control" zijn van de organisatie. Kernthema hierin is transparantie: het (tijdig) rapporteren over risico's en gezamenlijk met alle betrokkenen afstemmen over beheersmaatregelen. In 2016/2017 is het risicobewustzijn bij medewerkers en de transparantie over risico's gegroeid. Echter dit is nog niet volledig verankerd in de organisatie en blijft om voortdurende aandacht vragen. In beleids-/besluitvormingsnota's worden nog niet consequent risico's en beheersmaatregelen aangegeven.

2. Weerstandsvermogen

Het beleid gaat uit van een weerstandsratio van minimaal 1,0. Dat wil zeggen dat de berekende risico's in ieder geval zijn afgedekt door de aanwezige weerstandscapaciteit. Hiermee sluiten we aan bij de adviezen van de provinciale toezichthouder.

Daarnaast is een minimumgrens van € 12 mln. (10% van de jaarexploitatie) als streefwaarde voor de weerstandscapaciteit vastgesteld.

Stand ultimo (Bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve	12.298	12.298	12.298	12.298	12.298
Risicoreserve grondbedrijf	1.914	2.087	2.831	2.904	5.788
Niet benutte deel belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weerstandscapaciteit	14.212	14.385	15.129	15.202	18.086
Algemene risico's	2.536	3.495	4.773	6.249	6.217
Risico's grondbedrijf	2.842	2.726	2.616	2.496	2.484
Risico's	5.378	6.221	7.389	8.745	8.701
Vrije ruimte	8.834	8.164	7.740	6.457	9.385
- Algemeen	9.762	8.803	7.525	6.049	6.081
- Grondbedrijf	-928	-639	215	408	3.304
Weerstandsvermogen	2,64	2,31	2,05	1,74	2,08

Vrije ruimte: verschil tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandsvermogen: netto weerstandscapaciteit/risico's.

Het verwachte weerstandsvermogen ultimo 2018 ten opzichte van de Voorjaarsnota 2018 is hoger (2,64 vs 2,22), oftewel de vrije ruimte is toegenomen met 0,9 mln. Voornamelijk door lager ingeschatte risico's (sociaal domein).

In de *planperiode (2019-2022)* neemt de vrije ruimte toe met € 0,6 mln., naar € 9,4 mln.:

- algemene dienst: - € 3,7 mln.

- o toename risico's sociaal domein: € 2,3 mln.
- o het afnemend effect van opvang risico's in de jaarlijkse exploitaties: € 1,4 mln.
- grondbedrijf: + € 4,2 mln.
 - o winstnemingen (minus bijdragen): € 4,5 mln.
 - o afname risico: € 0,3 mln.

Het weerstandsvermogen neemt in de planperiode af naar ruim 2 x de minimale grenswaarde.

3. Risico's

De risico's uit de jaarrekening 2017 zijn het uitgangspunt van de rapportage. Nieuwe (strategische) risico's worden toegevoegd, relevante wijzigingen in bestaande risico's worden toegelicht. In de risicomatrix zijn de risico's geplaatst in het perspectief van kans en gevolg. In de risicotoeelichting wordt het risico nader omschreven en de (voortgang van) beheersmaatregelen toegelicht.

Risicomatrix

	financieel						
gevolg	5. zeer hoog	€ 600.000 < X			1 5 3 6	4	
	4. hoog	€ 300.000 < X < € 600.000		2	7		
	3. gemiddeld	€ 120.000 < X < € 300.000					
	2. Laag	€ 60.000 < X < € 120.000					
	1. zeer laag	X < € 60.000					
			10% 1. zeer laag	30% 2. laag	50% 3. gemiddeld	70% 4. hoog	90% 5. zeer hoog
			kans				

Risicotoeelichting

In navolgend overzicht:

- Kolom nr. verwijst naar risicomatrix.
- Kolom potentiële risicogebeurtenis: de gebeurtenis voorafgegaan door het nummer van het deelprogramma waarop deze betrekking heeft. Enkele risico's hebben betrekking op meerdere deelprogramma's, die zijn algemeen genoemd.
- (Status) beheersmaatregelen: per risico zijn beheersmaatregelen benoemd. De voortgang/status is "cursief" beschreven.

nr.	Potentiële risicogebeurtenis	(Status) beheersmaatregelen
1	1.1 Decentralisaties <i>Openeinde karakter</i> Integratie-uitkering sluit niet aan bij omvang van de zorgvraag Het aantal dure maatwerkvoorzieningen neemt niet af	Vorm en inhoud geven aan de transformatieopgave (koers 2018 e.v.), resulterend in een concreet actieplan. <i>Kadernota SD 2018 in voorbereiding.</i> <i>Besluitvorming is voorzien in de raadsvergadering van december 2018.</i> <i>Diverse innovatieve pilots gericht op transformatie en preventie lopen.</i>

nr.	Potentiële risicogebeurtenis	(Status) beheersmaatregelen
	<p><i>Transformatieopgave</i> Teveel verschillende partijen in één gezin die los van elkaar werken</p> <p><i>Sturing/bedrijfsvoering</i> Monitorinformatie sluit onvoldoende aan op de behoefte</p> <p><i>Samenwerking</i> Indirect kunnen sturen op (wettelijke) kwaliteitseisen Het niet realiseren van de tariefreductie Verwijzers en partners zetten beperkt preventieve en algemene voorzieningen in</p>	<p>Doorontwikkeling gezins-/participatiecoaches. <i>Doorontwikkelen rol gezins-/participatie/Wmo-coach blijft aandacht houden.</i> <i>Doorontwikkeling zorgmatching.</i> <i>Project verbeteren ketensamenwerking opgestart.</i></p> <p>Vaststellen informatiebehoefte en ontwikkelen monitoringsysteem <i>Basisadministraties zijn ingericht.</i> <i>Doorontwikkeling monitoring vindt plaats.</i></p> <p>Aanpassen inkoopcontracten en controleprotocol <i>Regionaal zijn met aanbieders afspraken gemaakt over inkoopvoorwaarden en informatievoorziening (zonder administratieve lastenverzwaring)</i> <i>Afspraken met MGR over audits gemaakt in het kader van monitoring kwaliteit</i> <i>Nieuwe inkoopstrategie is onderwerp van gesprek</i></p>
2	<p>1.5 Kunstencentrum Jerusalem (KCJ) /Cultura Venray Werkelijke frictiekosten wijken af van aannames</p>	<p>Voortgangsrapportage <i>vanaf september 2017 halfjaarlijkse voortgangsrapportage werk naar werktraject, w.o. actualisatie frictiekosten.</i></p>
3	<p>2.1 Grondbedrijf Afzet gronden blijft achter bij planning</p>	<p>- stimuleringsmaatregelen verkoop kavels <i>verkoopteam, promotie via woonevent, internet, woontafel en ondernemersvakdagen</i> - <i>verspreide betaling en geen betaling waarborgsom zijn nog mogelijk</i> - courtageregeling makelaars <i>Werkt conform afspraak</i></p>
4	<p>4.2 Privacy en Informatiebeveiliging - Vertrouwelijke/gevoelige informatie is beschikbaar bij niet-geautoriseerden (binnen en buiten de organisatie) - Onverantwoordelijk gebruik en uitwisseling van persoonsgegevens en privacygevoelige informatie binnen de organisatie en naar partners. - Niet voldoen aan de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)</p>	<p>- Maximaliseren van de samenwerking op het vlak van Privacy & Informatie Beveiliging (P&IB) vanwege de grote overlap in kennis en benodigde maatregelen door de functies van FG (Functionaris Gegevensbescherming) en CISO (Chief Information Security Officer) nauw samen te organiseren. - Jaarlijks verantwoording afleggen over informatieveiligheid, BIG implementatie en privacy via ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). - In kaart brengen overlap verschillende normenkaders en invalshoeken - Op basis daarvan risicogebaseerd implementatie (volgorde) bepalen</p> <p><i>In juni 2018 is gestart om de technische BIG-maatregelen te harmoniseren met Horst aan de Maas. Om de voortgang en governance te borgen zal eind 2018/begin 2019 een ISMS 'Information Security Management System' worden aangeschaft en geïmplementeerd.</i></p> <p>- Continu werken aan P&IB bewustzijn (security awareness) in de organisatie. - Benoemen van P&IB ambassadeurs binnen de clusters</p>

nr.	Potentiële risicogebeurtenis	(Status) beheersmaatregelen
		<p>- Privacy en ecurity awareness trainingen voor de organisatie.</p> <p><i>Voortgang AVG-implementatie</i> <i>Privacybeleid is vastgesteld, FG is aangewezen</i> <i>Voor de overrige maatregelen zoals het register en de verwerkersovereenkomsten is de basis op orde. Dit is verder onderdeel van bovenstaande geïntegreerde aanpak. Het voldoen aan de AVG is een continu proces.</i></p>
5	<p>Alg. Garantstelling Gemeente wordt aangesproken op inlossen van een garantstelling.</p> <p>Het garantieplafond voor 2019 is € 746.000</p> <p>Meest risicovolle garantstelling(en): Glasweb:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er wordt niet voldaan aan regels voor staatssteun en financieringsconstructies - Exploitatie valt tegen (minder uptake, meer kosten) 	<ul style="list-style-type: none"> - risico's explicieter opnemen - in besluitvorming toelichten waarom risico's al dan niet worden meegewogen. <i>bewustwording vergroot</i> <i>besluitvorming moet aan transparantie winnen</i> - periodieke rapportage over ontwikkeling risicovolste garantstellingen <i>informatieverstrekking vindt per dossier plaats.</i> <p>Glasweb: Aanvullende informatie inwinnen: <i>Info staatssteun: Europese regelgeving is voor meerdere interpretaties uitlegbaar. Melding bij Europese Commissie heeft geen reactie opgeleverd.</i></p> <p>Periodieke rapportage <i>4 maandelijks voortgangsrapportage (majeure projecten).</i> <i>Vooralsnog valt uptake mee.</i> <i>Project (financieel) op schema.</i></p>
6	<p>Alg. Samenwerken/Verbonden Partijen (VP) Resultaten van samenwerkingspartners wijken af van lokale doelstellingen.</p> <p>Meest risicovolle Verbonden Partijen: Veiligheidsregio: onverwachte gebeurtenissen leiden tot extra budgetaanvraag</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Beleid op samenwerking en verbonden partijen opstellen (incl. timing en niveau van informatievoorziening) <i>Nota vizier op samenwerking vastgesteld</i> <i>Evaluatienota (incl. verbetermaatregelen) opgesteld. Verbetermaatregelen nog doorvoeren.</i> - Per bestaande VP doelen en risico's inventariseren en maatregelen treffen. - Bij het deelnemen in nieuwe VP-eisen stellen aan informatievoorziening. <i>Plan van aanpak opgesteld om in Noord Limburg te komen tot een uniforme sturing op vijf grote gemeenschappelijke regelingen</i> <p>Veiligheidsregio: Regionale overleggen controllers en financieel adviseurs <i>Per 2 maanden</i> Oppakken adviezen rekenkameronderzoek <i>Financiële rapportage 2x per jaar (begroting/berap)</i> <i>Nadere afspraken opgesteld door werkgroep griffiers</i></p> <p>NLW: - ziekteverzuim verlagen van 17% naar 12%</p>

nr.	Potentiële risicogebeurtenis	(Status) beheersmaatregelen
	<p>Noord Limburg West (NLW):</p> <ul style="list-style-type: none"> - (bedrijfsvoerings)kosten worden onvoldoende in lijn gebracht met de (korting op de) rijkssubsidie. <p>- begrote opbrengsten worden onvoldoende gerealiseerd (dalende Wsw-inkomsten)</p>	<p><i>Verzuimcoach is aangesteld per 1 januari 2017. Verzuim van 18,6% in maart 2016, 12,5% in maart 2017, naar 15,5% in maart 2018. De toename in 2018 wordt vertekend door de toen heersende griepepidemie.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gedeeltelijke verhuur gebouwen (bedrijvenhotel) <i>Loopt achter op planning</i> - Sturen op werkzaamheden met maximaal toegevoegde waarde <i>Aanscherpen KPI's middels LEAN loopt.</i> - Meer mensen uit de participatiewet begeleiden <i>Op basis van de productencatalogus zijn nadere afspraken gemaakt over de instroom. De instroom blijft vrij stabiel.</i> <p><i>Over 2017 is een positief resultaat gerealiseerd. Het resultaat wordt aangewend als buffer voor de begrote tekorten in 2018-2021. Hiermee is het (financiële) risico afdoende afgedekt.</i></p>
7	<p>Pensioen/wachtgeld Bestuurders</p> <p>Door dalende marktrente en actualisatie sterftetabel (nu 2005-2010) moeten extra stortingen in de pensioenvoorziening worden gedaan om deze op niveau te houden.</p> <p>Bestuurders stappen voortijdig op en maken aanspraak op wachtgeld</p>	<p>Onderbrengen bij pensioenfonds <i>Vooralsnog hebben intergemeentelijke initiatieven voor het gezamenlijk onderbrengen nog geen resultaat opgeleverd.</i></p>

Naar hun aard hebben majeure projecten in beginsel grote risico's in zich. Voor deze projecten zijn beheersmaatregelen getroffen, waardoor de risico's afdoende zijn afgedekt. Enkel voor KCJ blijft nog een restrisico over.

Risico-ontwikkeling

In het risicobeleid is aangegeven dat niet alle risico's een financieel gevolg hoeven te hebben. Risico's kunnen ook imago-schade en negatieve effecten hebben op het realiseren van (maatschappelijke) doelstellingen.

De financieel gecalculeerde risico's hebben zich als volgt ontwikkeld.

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Algemeen	2.536	3.495	4.773	6.249	6.217
Grondbedrijf	2.842	2.726	2.616	2.496	2.484
Totaal	5.378	6.221	7.389	8.745	8.701

Ten opzichte van de Voorjaarsnota 2018 worden de risico's € 1,1 mln lager ingeschat, voornamelijk ontwikkeling door risico sociaal domein

In de planperiode (2019-2022) nemen de risico's toe met € 3,7 mln.

Algemene dienst

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Sociaal domein	1.510	2.472	3.435	3.850	3.850
Kunstencentrum Jeruzalem	404	404	404	404	404
Garanties	746	692	640	593	549
Verbonden partijen	825	868	911	958	958
Pensioen bestuurders	550	550	550	550	550
Diversen	377	377	377	377	377
Totaal risico's	4.412	5.363	6.316	6.732	6.689
correcties conform risicobeleid:					
risico's doen zich niet in 1 jaar voor	-1.103	-1.341	-1.579	-1.683	-1.672
niet geïdentificeerde risico's	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
opvangen risico's in exploitatie	-1.973	-1.727	-1.164	0	0
Totaal risico's na correctie	2.536	3.495	4.773	6.249	6.217

De risico's ontwikkelen zich conform de Voorjaarsnota 2018, m.u.v. het risico sociaal domein. In het sociaal domein zien we een verbeterd inzicht en grip op indicatiestellingen. Hierdoor neemt het realiteitsgehalte van de budgetten voor 2019 ev toe en dien ten gevolge de omvang van de risico's af.

Grondbedrijf

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Projectspecifieke risico's/ramingsonzekerheden	2.176	2.199	2.227	2.216	2.265
Marktrisico	213	215	217	218	219
Risico ontwikkelbedrijf Greenport	452	312	172	32	
Totaal risico's	2.841	2.726	2.616	2.466	2.484

Het risico neemt de komende jaren met € 0,4 mln. af. Deze daling is nagenoeg gelijk aan de daling van het risico voor Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (€ 0,5 mln.). Voor berekening van de benodigde reserve is uitgegaan van de risicoanalyse van het Ontwikkelbedrijf zelf tegen 5,4% (aandeel gemeente Venray) verminderd met de opgebouwde reserve.

Weerstandscapaciteit

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve (vrij)	12.298	12.298	12.298	12.298	12.298
Risicoreserve grondbedrijf	1.914	2.087	2.831	2.904	5.788
Weerstandscapaciteit	14.212	14.385	15.129	15.202	18.086
Streefwaarde weerstandscapaciteit	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Tekort/overschot streefwaarde	2.212	2.385	3.129	3.202	6.086

De netto weerstandscapaciteit (de buffer) neemt in de planperiode verder toe. De streefwaarde van € 12 mln. is inmiddels gerealiseerd.

Hierna volgt een nadere specificatie en toelichting op de ontwikkeling van de afzonderlijke componenten.

Algemene reserve

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve administratief	17.076	13.317	12.810	12.298	12.298
Raadsbesluiten w.o. MUIP	-4.778	-1.019	-513	0	0
Algemene reserve (vrij)	12.298	12.298	12.298	12.298	12.298

De vrije algemene reserve blijft (uiteraard) stabiel.

Risicoreserve grondbedrijf

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo per 1-1	1.307	1.914	2.087	2.831	2.904
Winstnemingen	1.005	630	1.201	547	3.375
Bijdragen	-398	-457	-457	-474	-491
Saldo per 31-12	1.914	2.087	2.831	2.904	5.788

De winstnemingen zijn het totaal aan winstnemingen van gronden in exploitatie en winst uit verkoop van restkavels (afgesloten exploitaties). Bij gronden in exploitatie is rekening gehouden met tussentijdse winstnemingen gebaseerd op de door de commissie BBV voorgeschreven methode. Voor een specificatie van de verwachte winstnemingen per grondexploitatie zie paragraaf G. De bijdragen betreffen onder andere de afboeking van niet door te berekenen algemene kosten van het grondbedrijf en de bijdrage aan voorzieningen van verliesgevende exploitaties. Daarnaast is vanaf 2019 een bijdrage van € 50.000 per jaar begroot voor de vennootschapsbelasting.

Eventuele toekomstige vertragingen in de uitvoering van exploitaties kunnen grote invloed hebben op bovenstaande cijfers.

4. Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven dat gemeenten een basisset van vijf financiële kengetallen opnemen in de programmabegroting en programmaverantwoording. De kengetallen zijn afgeleiden van bestaande informatie en genereren geen 'nieuwe' informatie. De kengetallen moeten het de gemeenteraad gemakkelijker maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente en het vergelijken met andere gemeenten gemakkelijker maken. De kengetallen drukken een verhouding uit die zichtbaar is op de balans en de begroting.

Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de vijf kengetallen vergeleken moeten worden. In de toelichting op de regeling is opgenomen dat deze beoordeling van de financiële positie is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Met andere woorden: gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de interpretatie van hun financiële positie. Een afzonderlijk kengetal zegt niet alles en moet altijd in relatie worden gezien en beoordeeld in samenhang met andere kengetallen. De hoogte van de schulden moet bijvoorbeeld in samenhang gezien worden met de hoogte van het eigen vermogen (ratio solvabiliteit) en de hoogte van de structurele baten (ratio structurele exploitatieruimte).

De uitkomsten van de kengetallen zijn daarnaast ook van belang voor de provinciale toezichthouder om zijn oordeel over de financiële positie van de gemeente op te baseren.

In onderstaand overzicht zijn de kengetallen voor Venray opgenomen. Tevens zijn ter vergelijking het Limburgs ongewogen gemiddelde en de norm voor 100.000+ gemeenten opgenomen. Voor gemeenten onder de 100.000 inwoners is geen algemeen geldende norm bekend.

Financiële kengetallen	Verloop kengetallen						Limburgs ongewogen gemiddelde	Begroting 2019 tov 100.000+ gemeenten: categorie	100.000+ gemeenten
	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting						
			2019	2020	2021	2022			
Netto schuldquote	56%	85%	85%	89%	91%	89%	34%	Cat. A	Cat. A: < 90% Cat. B: 90 - 130% Cat. C: > 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45%	62%	62%	73%	72%	63%	22%	Cat. A	Cat. A: < 90% Cat. B: 90 - 130% Cat. C: > 130%
Solvabiliteitsratio	27%	24%	22%	23%	25%	29%	41%	Cat. B	Cat. A: > 50% Cat. B: 20 - 50% Cat. C: < 20%
Structurele exploitatieruimte	5%	2%	2%	2%	2%	3%	3%	Cat. A.	Cat. A: > 0% Cat. B: = 0% Cat. C: < 0%
Grondexploitatie	7%	4%	3%	3%	2%	4%	5%	Cat. A	Cat. A: < 20% Cat. B: 20 - 35% Cat. C: > 35%
Belastingcapaciteit	94%	97%	97%	97%	97%	97%	99	Cat. B	Cat. A: < 95% Cat. B: 95 - 105% Cat. C: > 105%

- **Netto schuldquote**

Geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van het totaal van de inkomsten (exclusief mutatie reserves). De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Het kengetal geeft Een schuldquote tussen 0% en 100% wordt als gangbaar beschouwd. Voor een gemeente geldt als indicatie voor een zeer hoge schuld als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt. Dus hoe lager het percentage hoe beter.

De netto schuldquote van Venray bevindt zich voor 2019 boven het Limburgs ongewogen gemiddelde en ten opzichte van de 100.000+ gemeenten is categorie A van toepassing. De netto schuldpositie kan dan ook als goed worden beschouwd.

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

- **Netto schuldquote, gecorrigeerd met verstrekte leningen**

In dit onderdeel worden de doorgeleende leningen in mindering gebracht op de totale leningen.

De netto schuldquote exclusief de doorgeleende leningen ligt vanzelfsprekend lager dan de eerder gepresenteerde netto schuldquote. De netto schuldquote exclusief de doorgeleende leningen is goed te noemen.

- **Solvabiliteit**

Geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (weerbaarheid). De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves). Gangbaar is dat de ratio van een gemeente zich tussen 20% en 70% bevindt. Hoe hoger de ratio hoe beter de weerbaarheid van de gemeente is.

Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen, hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Daar is bijvoorbeeld sprake van indien een lening is aangegaan omdat het eigen vermogen niet liquide is (omdat het vast zit in bijvoorbeeld een gemeentehuis of dat er andere investeringen mee zijn gefinancierd).

De solvabiliteitsratio van Venray bevindt zich onder het Limburgs ongewogen gemiddelde en net in categorie B volgens de indeling van de 100.000+ gemeenten.

Zoals eerder geschreven dient deze ratio in samenhang met de andere ratio's beoordeeld te worden. Uit de voorgaande toelichtingen in deze paragraaf blijkt dat het weerstandsvermogen heel goed is.

- **Structurele exploitatieruimte**

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is om de structurele lasten te kunnen dragen. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Hoe hoger het kengetal hoe beter.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

De structurele exploitatieruimte bevindt zich net onder het Limburgs ongewogen gemiddelde en in categorie A volgens de indeling van de 100.000+ gemeenten. De structurele exploitatieruimte is dan ook goed te noemen.

- **Grondexploitatie.**

Geeft weer hoe de waarde van de grond (grondpositie) zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten (exclusief mutatie reserves). Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale (geraamde) baten.

Het kengetal grondexploitatie van Venray bevindt zich boven het Limburgs ongewogen gemiddelde en in categorie A volgens de indeling van de 100.000+ gemeenten. De grondpositie vormt een gering deel van de totale baten en is dan ook als goed te beschouwen.

- **Belastingcapaciteit.**

Geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente Venray zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Uitgangspunt zijn de woonlasten meerpersoonshuishouden van het voorafgaande jaar.

Het kengetal belastingcapaciteit van Venray bevindt zich onder het landelijk gemiddelde, onder het Limburgs ongewogen gemiddelde en in categorie B volgens de indeling van de 100.000+ gemeenten. Gebaseerd op deze ratio betekent dit dat Venray, indien geconfronteerd met grote financiële tegenvallers, de ruimte heeft om de belastingen te verhogen.

Conclusie financiële kengetallen

Ten opzichte van de categorie indeling van de 100.000+ gemeenten is, met uitzondering van de solvabiliteitsratio en de belastingcapaciteit, sprake van een indeling in de hoogste categorie A. Ten aanzien van de solvabiliteitsratio is een licht stijgende lijn waarneembaar. De uitkomsten van de financiële kengetallen zijn dan ook goed te noemen.